

פרשת ויצא

יעקב אבינו בעצת אמו, עוזב את הבית הטוב בארץ ויוצא לחרן אל לבן אחי אמו. העימות עם עשיו בנושא הברכות כפה עליו גלות זו. בדרך יעקב חלם את חלום הסולם המפורסם. "והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלוקים עולים ויורדים בו. והנה ד' ניצב עליו ויאמר אני ד'..... הארץ אשר אתה שוכב עליה, לך אתננה, ולזרעך. והיה זרעך כעפר הארץ..... והנה אנוכי עימד ושמרתיך בכל אשר תלך והשיבותיך את האדמה הזאת" (בראשית כ"ח, י"ב – ט"ו).

בדרך לגלות, הקב"ה מבטיח ליעקב את הארץ שהוא עתיד לחזור אליה, כדי לחזק ולעודד את יעקב. **מה פשרו של חלום הסולם?** הרש"ר הירש מסביר שהסולם שמוצב ארצה ושראשו מגיע השמימה, מטרתו לחזק בלב יעקב את הידיעה שחיי האדם אינם אופקיים אלא אנכיים. הקב"ה רוצה ללמד את יעקב שבחיים יש עליות וירידות והמטרה בחיים היא להתגבר על המכשולים שבדרך ולטפס מעלה בסולם. כלומר חלום הסולם הוא מעין הכוונה כללית ליעקב לקראת המכשולים שצפויים לו בדרך לגלות, שיצטרך להתמודד איתם ולהתגבר עליהם.

יעקב התעורר מחלום הסולם ואז מתפלל ל – ד' : "אם יהיה אלוקים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנוכי הולך, ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש ושבתי בשלום לבית אבי והיה ד' לי לאלוקים" (כ"ח, כ'). **מה בדיוק ביקש יעקב בתפילה זו על עתיד חייו? האם לא היו ליעקב שאיפות קצת מעבר ל"לחם לאכול ובגד ללבוש"? מדוע תפילה זו מופיעה מיד לאחר חלום הסולם? האם יש קשר בין בקשה זו לחלום הסולם?**

יעקב בתפילה זו מלמד אותנו מסר לחיים, מה העיקר ומה הטפל! ומהו המפתח האמיתי להצלחה ולשמחה בחיים. יש אנשים שיש להם הרבה נכסים, והרבה ממון אך לעולם לא יסתפקו במה שיש להם. מטרתם להשיג עוד ועוד נכסים ולשם כך יעשו הכל גם על חשבון אחרים. הם לעולם לא ישמחו במה שיש להם, יקנאו תמיד באחרים וישקיעו את כל מרצם וכוחותיהם בהשגת נכסים נוספים. לעומתם, יש כאלה שמבינים שממון וצבירת "נכסים גשמיים" חשובים, אך אינם העיקר בחיים ולכן יסתפקו במעט "נכסים גשמיים" וישקיעו את מרצם וכוחם בצבירת "נכסים רוחניים" לדוג' עבודה עצמית על התנהגות טובה יותר, התחשבות בזולת, התנדבות ועזרה לחלשים, נתינת צדקה לנזקקים וכו'. יעקב בתפילתו מבקש מהקב"ה שיזכה אותו בברכת "ההסתפקות במועט" ויזכה רק ל"לחם לאכול ובגד ללבוש", כדי שיוכל להשקיע את כוחותיו בעיקר בצבירת "נכסים רוחניים", שהינם המפתח לשמחה לשמחה האמיתית בחיים. יעקב מבין שכדי שיוכל לעלות ולטפס במעלה הסולם שעליו חלם הוא יזדקק לברכת ההסתפקות במועט ולכן זה מה שהוא מבקש מ-ד'. יתכן שזו הסיבה שתפילה זו של יעקב מופיעה מיד לאחר חלום הסולם.

יהי רצון שנדע גם אנו להבחין בין עיקר לטפל ושנשכיל להשקיע בצבירת "הנכסים הרוחניים" שהם המפתח לשמחה האמיתית בחיים.

שבת שלום,